

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Rodals”,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Rodals” împotriva lui Vasilii Volovei privind repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii și a deciziei din 22 noiembrie 2022 ale Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 2ra-442/23
PIGD 2-19192949-01-2ra-21032023)

Recurs depus până a 01 septembrie 2023. Interpretarea greșită a normei de drept material. Respingerea cererii de dispunere a expertizei, în condițiile în care aceasta era pertinentă, concludentă și necesară, reprezintă o încălcare a obligației instanței de a examina cauza în mod complet și obiectiv, contrar normelor de drept procedural, precum și o limitare nejustificată a dreptului reclamantului la o instanță, garantat de art. 6 § 1 CEDO

Judecătoria Orhei, sediul central, jud. S. Lazari
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihailă

17 iulie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de către Societatea cu Răspundere Limitată „Rodals”,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Munteanu,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 04 decembrie 2019, SRL „Rodals” a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva lui Vasilii Volovei, prin care a solicitat încasarea sumei de 89 753,53 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat angajatorului și încasarea cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat, achitată anticipat în cuantum de 2 692,61 lei, a cheltuielilor de transport în sumă de 200 lei. (f.d. 3-17, 186-195 vol. I; 76-77, vol. II)

2. În motivarea acțiunii societatea reclamantă a menționat că Vasilii Volovei a fost angajat la SRL „Rodals” în funcție de conducător auto, în temeiul contractului individual de muncă nr.01/09-2017 din 01 septembrie 2017 și a ordinului nr.01/09-2017 din 01 septembrie 2017 cu privire la angajare. Totodată, în scopul asigurării integrității patrimoniului și valorilor firmei între angajator și salariat, la 01 septembrie 2017, a fost încheiat contractul privind răspunderea materială individuală deplină nr.01/09-2017.

3. SRL „Rodals” a transmis în gestiunea salariatului Vasilii Volovei unitatea de transport de model „Mercedes Benz 311”, care pe parcursul întregii perioade ianuarie 2018 - februarie 2019 s-a aflat doar în gestiunea acestuia.

4. La 25 martie 2019, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, salariatul Vasilii Volovei a alimentat cu combustibil unitatea de transport, automobilul de model „Mercedes Benz 311”, cu cartela SRL „Rodals” la stația de alimentare PECO din Stăuceni, mun. Chișinău. În aceeași zi, salariatul Vasilii Volovei a adus în contabilitatea societății, pentru darea de seamă, bonul de plată ce atestă că unitatea de transport a fost alimentată cu combustibil în cantitate de 80 litri.

5. Angajatorul, suspectând alimentarea excesivă cu combustibil a autoturismului dat, contrapunându-se cu consumul ce se conținea la foaia de parcurs din acea zi, la 27 martie 2019, a emis ordinul nr. 27/03-2019 IC privind efectuarea inventarierii consumului de combustibil a unității de transport cu frigider de model „Mercedes Benz 311” aflat în gestiunea pârâtului.

6. Despre inițierea procesului de inventariere și dreptul de a face explicații, lui Vasilii Volovei i-a fost adus la cunoștință, însă acesta a refuzat, fapt contrasemnat în procesul-verbal nr. 1 și nr. 2 din 28 martie 2019.

7. La 08 aprilie 2019, SRL „Rodals” a solicitat de la stația de alimentare PECO din Stăuceni, mun. Chișinău, post terminal 00034, eliberarea cecului fiscal de alimentare cu combustibil efectuată de salariatul Vasiliu Volovei la 25 martie 2019, ora 15:02. În urma eliberării cecului, s-a constatat că, de facto, unitatea de transport menționată a fost alimentată cu 40 litri și nu cu 80 litri, după cum s-a indicat în bonul prezentat la contabilitatea angajatorului de către salariat.

8. Reieșind din faptul că, SRL „Rodals” a achitat cu 669,60 lei mai mult, pentru alimentarea autoturismului condus de Vasiliu Volovei, acesta urmează să returneze suma achitată în plus angajatorului, or, SA „Rompetrol Moldova” a restituit suma dată către salariat.

9. La 04 aprilie 2019, Elena Căpățină (fiind angajată, în acea perioadă, în funcție de operator-casier) a prezentat explicații scrise prin care a adus la cunoștință că, la 25 martie 2019, 26 martie 2019 și până la 04 aprilie 2019, de la salariatul Vasiliu Volovei au fost încasați bani numai din vânzările efectuate pe brutăria SRL „Rodals”, careva declarații de bani adăugători nu s-a depus. Din explicațiile scrise depuse de către Elena Căpățină se atestă că diferența mijloacelor bănești în sumă de 669,60 lei nu a fost restituită de către salariatul Vasiliu Volovei în contabilitatea SRL „Rodals”, precum și careva mijloace bănești rămași suplimentar de la alimentarea cu combustibil nu au fost prezentați de către salariat.

10. Potrivit procesului-verbal din 16 aprilie 2019, întocmit de Comisia de inventariere, rezultă că, efectuând, un calcul al consumului de combustibil din perioada de inventariere cu cel din perioada în care unitatea de transport s-a aflat în gestiunea salariatului Vasiliu Volovei, s-a constatat o diferență de combustibil în mărime totală de 5669 litri, ceea ce justifică consumul exagerat de combustibil în sumă de 89 753,53 lei. Salariatului Vasile Volovei i-a fost adusă la cunoștință concluzia Comisiei de inventariere, însă acesta a refuzat de a da explicații pe caz, fapt indicat în procesul-verbal din 19 aprilie 2019.

11. Societatea reclamantă a mai menționat că la 14 mai 2019 Vasiliu Volovei a prezentat explicații pe marginea cauzei, în esență nerecunoscând cauzarea prejudiciului, explicând că norma de consum de 24 litri a fost comunicată acestuia de către mecanic, iar toate pretențiile urmează a fi înaintate mecanicului și contabilității.

12. Ca urmare, la 16 mai 2019, în temeiul ordinului 16/04-2019 IC, a fost organizată ancheta de serviciu, în urma căreia s-a identificat suma prejudiciului cauzat angajatorului și persoana responsabilă de achitare a prejudiciului dat. Având în vedere că, Vasiliu Volovei nu a achitat prejudiciul material cauzat angajatorului în sumă de 89 753,53 lei și a ignorat notificările expediate în adresa sa, precum și lipsirea acestuia de la locul de muncă în decursul mai multor zile lucrătoare, prin ordinul administrației SRL „Rodals”, la 16 mai 2019, pârâtul a fost concediat în temeiul art. 86 alin.(1) lit. k), h), p) din Codul muncii.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

13. Prin încheierea din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul central sa respins demersul părții reclamante privind numirea unei expertize. (f.d.45, verso, vol.II)

14. Judecătoria Orhei, sediul central pin hotărârea din 20 ianuarie 2022 a respins acțiunea depusă de SRL „Rodals” împotriva lui Vasilii Volovei privind repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d.127, 149-154, vol.II)

15. Judecătoria Orhei, sediul central prin hotărârea suplimentară din 07 martie 2022 a respins cerința reclamantului SRL „Rodals” de compensare a cheltuielilor de judecată în cuantum de 200 lei cu titlu de cheltuieli de transport și suma de 1 500 lei cu titlu de cheltuieli pentru achitarea serviciilor executorului judecătoresc.

A încasat de la SRL „Rodals” în beneficiul lui Vasilii Volovei suma de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. (f.d.148, vol. II)

16. Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen la 25 ianuarie 2022 de către SRL „Rodals”. (f.d. 135-136, vol. II)

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

17. Prin încheierea din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de SRL „Rodals”, cu privire la efectuarea expertizei auto-tehnice judiciare. (f.d.9-14, vol.III)

18. Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 22 noiembrie 2022 a respins apelul declarat de SRL „Rodals” și a menținut hotărârea din 20 ianuarie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Central. (f.d.15,16-28, vol.III)

19. Instanța de apel, reținând art.327, art. 328, art. 333, art. 337, art. 338, art. 339, art. 342, art. 344 din Codul muncii precum și prevederile Nomenclatorului funcțiilor deținute și lucrărilor executate de către salariații cu care angajatorul poate încheia contracte scrise cu privire la răspunderea individuală deplină pentru neasigurarea integrității valorilor transmise raportate la materialele cauzei, a concluzionat că cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „Rodals” este neîntemeiată, deoarece ancheta de serviciu nu conține o argumentare justificată, care sunt împrejurările care permit de a determina „consumul exagerat” în situația când conducătorul auto Gheorghe Maxian, conducând aceiași unitate de transport, pe care a condus-o Vasilii Volovei, a înregistrat un consum de combustibil de două ori mai mic. Raportul anchetei de serviciu nu conține mențiunea precum că membrii comisiei ar poseda astfel de abilități pentru a face astfel de concluzii.

20. Totodată, instanța de apel a menționat, că SRL „Rodals” a stabilit consum exagerat prin metoda unui calcul propriu, fără a lua în considerare parametrii legali stabiliți în normele de consum de combustibil și lubrifianți

în transportul auto, aprobate prin ordinul nr. 172 din 09 decembrie 2005 al Ministerului Transporturilor și Gospodăriei Drumurilor, ceea ce este o incorectitudine.

21. Mai mult, instanța de apel a stabilit că în ancheta de serviciu nu se conține o concluzie precum că la unitatea de transport nominalizată nu există motive tehnice care ar duce la depășirea ratei de consum. Astfel, instanța de apel a precizat că consumul exagerat de combustibil nu constituie în sine o faptă ilegală și o condiție obligatorie pentru survenirea răspunderii materiale a salariatului. Adică, depășirea ratei de consum nu semnifică în niciun fel că salariatul sustrăgea acest combustibil, condiție necesară pentru intervenirea răspunderii materiale depline.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

22. Împotriva deciziei instanței de apel, la 21 februarie 2023, SRL „Rodals” a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și a deciziei instanței de apel din 22 noiembrie 2022, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii. (f.d.33-59, vol. III)

23. În motivarea recursului SRL „Rodals” a menționat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, întrucât nu s-a expus asupra argumentelor apelantului, nu a aplicat o lege care trebuia a fi aplicată, a interpretat în mod eronat legea, fapt ce a dus la încălcarea dreptului recurentului la un proces echitabil.

24. În acest sens, SRL „Rodals” a indicat că, instanța de apel a reținut că recomandările metodologice expuse de normele de consum de combustibil și lubrifianți în transportul auto, aprobate prin ordinul nr. 172 din 09 decembrie 2005 al Ministerului Transporturilor și Gospodăriei Drumurilor, stabilesc normele de consum, însă acest ordin nu este aplicabil cazului deoarece unitatea de transport indicată în speță dispune de calculator de bord care duce evidența consumului de combustibil.

25. Totodată normele din ordinul reținut de către instanța de apel nu pot fi folosite în scopul constatării consumului real al unui autocamion concret, pentru a determina cuantumul prejudiciului material cauzat.

26. Atât instanța de apel, cât și prima instanță nu au prezentat vreun calcul propriu pe care și-au întemeiat concluziile și nici nu au demonstrat că calculul efectuat în procesul de inventariere și în ancheta de serviciu este unul eronat în raport cu mijlocul de transport, fapt ce demonstrează că instanțele de judecată au analizat superficial materialul probatoriu și circumstanțele cauzei.

27. Societatea recurentă a mai menționat că instanțele de judecată nu au aplicat legea care urma a fi aplicată și anume contractul individual de muncă și contractul privind răspunderea materială individuală deplină, susținând că Vasilii Volovei în perioada ianuarie 2018-februarie 2019 de facto alimenta

unitatea de transport cu o anumită cantitate de combustibil mai mică, achitând cu mijloacele bănești din contul SRL „Rodals”, pentru o cantitate mai mare, ulterior solicitând restituirea banilor achitați în plus de la stațiile PECO, pe care nu-i returna SRL „Rodals”.

28. SRL „Rodals” a precizat că instanța de apel greșit a interpretat conceptul de fapt ilicit raportându-se la speța concretă și nu a dat nicio apreciere concretă diferenței de volum de combustibil.

29. La fel a invocat caracterul contradictoriu al poziției instanței de apel, arătând că, pe de o parte, aceasta a respins cererea de dispunere a unei expertize tehnice, iar, pe de altă parte, în decizia contestată a reținut că nu dispune de cunoștințele tehnice necesare pentru a aprecia corect existența unei depășiri a ratei de consum al combustibilului.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

30. Art. XI, alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), stipulează că:

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor”.

31. Art. 117 alin. (1), alin. (2) din Codul de procedură civilă stabilește că:

„(1) Probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

(2) În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea cauzei, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.”

32. Art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că:

„(1) Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.”

33. Art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„(1) Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.”

34. Art. 148 din Codul de procedură civilă stabilește că:

„Pentru elucidarea unor aspecte din domeniul științei, artei, tehnicii, meșteșugurilor artisanale și din alte domenii, apărute în proces, care cer cunoștințe speciale, instanța dispune efectuarea unei expertize, la cererea părții sau a unui alt participant la proces, iar în cazurile prevăzute de lege, din oficiu. Actele reviziei ori ale inspecțiilor departamentale, precum și raportul scris al specialistului, nu pot înlocui raportul de expertiză și nici exclude necesitatea efectuării expertizei în aceeași problemă.

Asupra efectuării expertizei instanța se pronunță printr-o încheiere, care nu poate fi atacată cu recurs.”

35.Art. 373, alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă statuează că:

„(1) Instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

(2) În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.”

36.Art.431 din Codul de procedură civilă prevede că:

„Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție. Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători. Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție. Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

37. Art. 432 alin. (1), alin. (2), alin. (4), alin. (5) din Codul de procedură civilă în vigoare la data depunerii recursului reglementa:

„(1) Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

c) a interpretat în mod eronat legea;

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.”

38.Art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

39.Art. 445, alin. (1), lit. c) din Codul de procedură civilă statuează că:

„Instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.”

ASPECTE DE PROCEDURĂ

40. Cu referire la termenul de declarare a recursului, depus la 17 martie 2023, prevăzut de art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța

de recurs reține că societatea recurentă a respectat acest termen, or, decizia contestată a fost pronunțată la data de 22 noiembrie 2022, expediată participanților la proces, la 26 decembrie 2022, iar la 21 februarie 2023 SRL „Rodals” a depus recurs. (f.d.29, vol. III)

41. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

42. Recursul depus la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

43. Din sensul art. XI, alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, rezultă că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

44. Având în vedere că legea procedural civilă, care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare, nu are putere retroactivă, recursul declarat de către SRL „Rodals”, până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii acestuia, însă procedura de examinare conform noilor reglementări.

45. Curtea Supremă de Justiție, la 22 martie 2023, a expediat în adresa intimatului copia recursului declarat de SRL „Rodals”, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție, anexate la materialele dosarului, însă până la data examinării recursului, referință din partea acestuia nu a parvenit.

MOTIVAREA INSTANȚEI

46. Studiind materialele dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către SRL „Rodals” întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

47. Completul de judecată consideră imperioase dezideratele Curții Europene a Drepturilor Omului reținute în cauza Zubac v. Croația (hotărârea din 05 aprilie 2018) potrivit cărora, din moment ce preeminența dreptului constituie un principiu fundamental al democrației și al Convenției, nu putea exista nicio așteptare, în baza Convenției sau de altă natură, potrivit căreia Curtea Supremă trebuia să ignore sau să nu aibă în vedere nereguli procedurale evidente.

48. Recapitulând esența litigiului, în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțe și confirmată de părți.

49. Astfel, lucrările dosarului atestă că în temeiul contractului individual de muncă nr. 01/09-2017 din 01 septembrie 2017 și a ordinului de angajare nr. 01/09-2017 din 01 septembrie 2017 Vasilii Volovei s-a aflat în raporturi de muncă cu SRL „Rodals”, activând în calitate de conducător auto. (f.d. 23-30, vol.I)

50. La 01 septembrie 2017 cu Vasilii Volovei a fost încheiat contractul de răspundere materială deplină a salariatului nr.01/09-2017. (f.d 31-32, vol.I)

La cap. 1 al contractului privind răspunderea materială individuală deplină părțile au stipulat următoarele:

„1.1 Angajatul poartă răspundere materială deplină pentru integritatea și păstrarea valorilor (bunurilor materiale, tehnicii și mijloacelor financiare) primite spre folosire și administrate în procesul muncii.

1.2 Angajatul se obligă:

a) să fie precaut și să întreprindă toate măsurile necesare pentru evitarea cauzării prejudiciului, deteriorarea și/sau pierderea valorilor (bunurilor materiale, tehnicii și a mijloacelor financiare) încredințate de Angajator;

b) să informeze imediat Angajatorul privitor la eventualele cauze ce ar duce la deteriorarea și/sau pierderea acestor valori (bunuri materiale, tehnică sau mijloace financiare).

1.3 Să ducă evidenta, să întocmească și să prezinte conform ordinii stabilite de Angajator raporturi privind situația materială și financiară, starea tehnică, precum și alte raporturi privind mișcarea, exploatarea, folosirea bunurilor și mijloacelor financiare încredințate spre administrare.

1.4. Angajatul se obligă să participe la inventarierea bunurilor materiale, tehnicii și a mijloace lor financiare încredințate de Angajator în vederea administrării.”

Totodată în cap. 3 al contractului privind răspunderea materială individuală deplină au prevăzut că:

„3.1 Salariații răspund patrimonial, în temeiul normelor și principiilor răspunderii civile contractuale, pentru pagubele materiale produse angajatorului din vina și în legătură cu munca lor.

3.2 În cazul în care, prin neîndeplinirea atribuțiilor și obligațiilor mai sus menționate sau prin îndeplinirea necorespunzătoare se aduc prejudicii societății, persoana încadrată pe acest post, va răspunde disciplinar, material, civil, contravențional și penal.

3.7 Dacă salariatul a primit bunuri care nu i se cuveneau și care nu mai pot fi restituite în natură sau dacă acestuia i s-au prestat servicii la care nu era îndreptățit, este obligat să suporte contravaloarea lor. Contravaloarea bunurilor sau serviciilor în cauză se stabilește potrivit valorii acestora de la data plății. Suma stabilită pentru acoperirea daunelor se reține în rate lunare din drepturile salariale care se cuvin persoanei în cauză din partea angajatorului la care este încadrată munca.”

51. Tot din lucrările dosarului rezultă că, Vasilii Volovei a exercitat obligațiile de serviciu în calitate de conducător auto, având în gestiune mijlocul de transport Mercedes Benz 311, dotat cu frigider (transportarea aluatului înghețat de la punctul de producere din s. Peresecina raionul Orhei către punctele de comerț din mun. Chișinău).

52. Prin ordinul nr. 27/03-2019 IC din 27 martie 2019, SRL „Rodals” a dispus efectuarea inventarierii consumului de combustibil a unității de transport Mercedes Benz 311, din motivul consumului excesiv a combustibilului. (f.d. 41, vol.I)

53. Potrivit bonului de plată din 25 martie 2019, eliberat de stația PECO a ÎM „Rompetrol Moldova” și prezentat în contabilitatea întreprinderii, mijlocul de transport de model Mercedes Benz 311, condus de Vasiliu Volovei a fost alimentat cu 80 litri de combustibil. (f.d. 34, vol.I)

54. Iar potrivit bonului de plată eliberat de stația PECO a ÎM „Rompetrol Moldova”, mijlocul de transport de model Mercedes Benz 311, condus de Vasiliu Volovei a fost alimentat cu 40 litri de combustibil. (f.d.79, vol.II)

55. Totodată, conform procesului-verbal de inventariere din 16 aprilie 2019, întocmit de către comisia desemnată în cadrul întreprinderii SRL „Rodals” s-a stabilit că, Vasiliu Volovei, având în gestiunea sa unitatea de transport de model Mercedes Benz 311, în cadrul exercitării obligațiilor de serviciu a alimentat unitatea de transport, la stația PECO Stăuceni mun. Chișinău. Ulterior, salariatul a prezentat darea de seamă în contabilitatea întreprinderii și bonul de plată care atestă alimentarea cu 80 litri de combustibil. Stația de alimentare Peco, a reținut de pe cardul întreprinderii suma pentru 80 litri de motorină. Conform actelor de fixare a consumului de combustibil din data de 28 martie 2019, 29 martie 2019, 01 aprilie 2019, 04 aprilie 2019 și 05 aprilie 2019, unitatea de transport a fost alimentată cu 141 litri de combustibil, cu care s-au parcurs 1291 km. Astfel, aplicându-se o formulă de calcul s-a stabilit 10,92 litri la 100 km.

Tot din procesul-verbal de inventariere din 16 aprilie 2019 rezultă că în perioada aflării unității de transport în gestiunea salariatului Vasiliu Volovei, consumul mediu de combustibil la 100 km parcurși, reflectați în documentele de evidență (foile de parcurs, bonuri fiscale) raportate în contabilitatea întreprinderii de către acesta constituie 20, 92 litri.

Astfel, comisia de inventariere a constatat consumul exagerat al combustibilului în valoarea estimativă exprimată în lei ce constituie total suma de 89 753,53 lei. (f.d. 51-53, vol. I)

56. Prin raportul privind rezultatele anchetei de serviciu din data de 16 mai 2019 s-a constatat că prejudiciul material cauzat de către salariatul Vasiliu Volovei constituie suma de 89 753,53 lei. Totodată, comisia de anchetă a identificat salariatul responsabil de cauzare a prejudiciului și anume Vasiliu Volovei, precum și gradul acestuia de vinovăție. (f.d. 79-89, vol.I)

57. La 16 mai 2019 SRL „Rodals” a emis ordinul nr. 16/05-2019 IC, prin care a dispus repararea prejudiciului material în mărime deplină de la salariatul Vasiliu Volovei. (f.d.91, vol.I)

58. Tot atunci, la 16 mai 2019, a fost emis ordinul prin care Vasiliu Volovei a fost concediat din funcția de Conducător auto al SRL „Rodals” în

temeiul prevederilor art. 86, alin. (1) lit. h),k) p) din Codul muncii. (f.d.32-33, vol.II)

59. Astfel, prin prezenta acțiune SRL „Rodals” a solicitat încasarea sumei de 89 753,53 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat angajatorului, a cheltuielilor de judecată și a cheltuielilor de transport.

60. Fiind investită cu examinarea cauzei Judecătoria Orhei, sediul central prin hotărârea din 20 ianuarie 2022 a respins acțiunea depusă de SRL „Rodals” împotriva lui Vasilii Volovei privind repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată.

61. Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 22 noiembrie 2022 a respins cererea depusă de SRL „Rodals”, cu privire la efectuarea expertizei tehnice judiciare, iar prin decizia din 22 noiembrie 2022 a respins apelul declarat de SRL „Rodals” și a menținut hotărârea din 20 ianuarie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul central.

62. Instanța de apel a respins cererea SRL „Rodals” privind efectuarea expertizei tehnice judiciare, menționând că, la caz, nu sunt necesare cunoștințe speciale, deoarece, calcularea consumului mediu de combustibil la caz, nu necesită cunoștințe speciale, or, la 09 decembrie 2005 a fost aprobat ordinul nr. 172 din cu privire la aprobarea Normelor de consum de combustibil și lubrifianți în transportul auto, din care rezultă că ordinul menționat se aplică pentru calcularea consumurilor de combustibil pentru unitățile de transport, care nu dispun de calculatoarele de bord sau dispozitivele specializate de evidență a consumului de combustibil.

63. Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în art. 373, alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură civilă și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs apreciază ca fiind prematură concluzia instanței de apel privind menținerea hotărârii instanței de fond, prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată privind încasarea prejudiciului material cauzat angajatorului, rezultată din examinarea superficială a materialelor dosarului, fapt ce impune necesitatea casării deciziei, cu remiterea cauzei spre rejudecare.

64. Din materialele dosarului rezultă că obiectul acțiunii constituie repararea prejudiciului material cauzat de către salariat ca urmare a consumului exagerat de combustibil pentru unitatea de transport, automobilul de model „Mercedes Benz 311” aflat în gestiunea lui Vasilii Volovei.

65. La acest aspect este de evidențiat că răspunderea materială deplină este o formă particulară a răspunderii patrimoniale a salariatului față de angajator, prin care salariatul se obligă să repare integral prejudiciul cauzat de lipsurile din gestiunea bunurilor ce i-au fost încredințate spre păstrare, administrare sau folosire.

66. Pentru ca salariatul să răspundă în baza contractului de răspundere materială deplină, trebuie îndeplinite următoarele condiții: existența unui prejudiciu material cert, evaluabil în bani; existența unui contract valabil de

răspundere materială deplină, încheiat în formă scrisă; fapta ilicită a salariatului; vinovăția salariatului; raport de cauzalitate între faptă și prejudiciu; raport de muncă existent între părți la data producerii prejudiciului.

67. La caz, SRL „Rodals” a susținut că salariatul Vasilii Volovei a admis consumul exagerat de combustibil pentru unitatea de transport, automobilul de model „Mercedes Benz 311” aflată în gestiunea acestuia, astfel, a cauzat întreprinderii un prejudiciu material, pe când Vasilii Volovei a menționat că consumul exagerat de combustibil de către autoturismului aflat în gestiunea acestuia nu probează sub niciun aspect faptul comiterii pretensei fapte ilicite, a vinovăției acestuia, precum și a raportului de cauzalitate.

68. Din analiza deciziei contestate rezultă că instanța de apel a reținut ca fiind corectă constatarea instanței de fond precum că ancheta de serviciu nu conține o argumentare justificată, care sunt împrejurările care permit de a determina „consum exagerat”, iar raportul anchetei de serviciu nu conține mențiunea dacă membrii comisiei posedă astfel de abilități pentru a face astfel de concluzii.

69. Prin urmare, instanța de recurs constată că raționamentul instanței de apel este contradictoriu, întrucât aceasta a reținut, pe de o parte, că pentru stabilirea caracterului „excesiv” al consumului de combustibil sunt necesare cunoștințe tehnice de specialitate, iar, pe de altă parte, a respins cererea de administrare a probei cu expertiză tehnică.

70. O asemenea motivare este neconcordantă în raport cu art. 118 alin. (2) și art. 148 din Codul de procedură civilă, potrivit cărora instanța este obligată să asigure examinarea completă și obiectivă a cauzei, inclusiv prin dispunerea efectuării unei expertize atunci când soluționarea litigiului necesită cunoștințe de specialitate. Or, după constatarea, că stabilirea caracterului „excesiv” al consumului de combustibil presupune cunoștințe tehnice de specialitate, refuzul acesteia de a dispune efectuarea unei expertize tehnice apare ca fiind contradictoriu și nejustificat.

71. Recunoașterea necesității cunoștințelor de specialitate implică, în mod logic și juridic, obligația instanței de a solicita o expertiză tehnică – unicul mijloc probator adecvat pentru elucidarea aspectelor de fapt care depășesc competența profesională a judecătorului.

72. Prin prisma art. 148 din Codul de procedură civilă în cazul în care pentru stabilirea împrejurărilor de fapt sunt necesare cunoștințe de specialitate, instanța dispune efectuarea unei expertize. Această normă impune instanței obligația de a administra probele necesare pentru aflarea adevărului, asigurând examinarea completă, obiectivă și echitabilă a cauzei. Or, în prezenta cauză, instanțele de judecată ierarhic inferioare au recunoscut că determinarea caracterului „excesiv” al consumului de combustibil presupune cunoștințe tehnice de specialitate, însă au refuzat să dispună efectuarea unei expertize.

73. O asemenea conduită judiciară afectează dreptul reclamantului la o

instanță efectivă, deoarece privează partea de posibilitatea reală de a-și susține cauza în mod egal și de a obține o examinare efectivă a pretențiilor sale, contrar principiului egalității armelor consacrat de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

74. Totodată, instanța de recurs observă că instanța de apel a concluzionat că rata de consum a combustibilului, poate fi apreciată doar reieșind din parametri legali stabiliți prin recomandările metodologice expuse în normele aprobate prin ordinul nr. 172 din 09 decembrie 2005 și nu prin efectuarea de expertize.

75. Prin prisma art. 1¹ din ordinul nr. 172 din 09 decembrie 2005 acesta se aplică pentru calcularea consumurilor de combustibil pentru unitățile de transport, care nu dispun de calculatoarele de bord sau dispozitivele specializate de evidență a consumului de combustibil.

76. Astfel, completul de judecată menționează că instanța de apel nu a verificat dacă acest ordin este aplicabil cazului în condițiile în care s-a constatat că automobilul de model „Mercedes Benz 311” aflată în gestiunea lui Vasilii Volovei dispune de calculatoarele de bord sau dispozitivele specializate de evidență a consumului de combustibil.

77. Totodată, instanța de recurs observă că din conținutul acțiunii rezultă că SRL „Rodals” și-a întemeiat pretențiile pe dispozițiile art. 338, lit. e) din Codul muncii, invocând existența unei lipse intenționate a materialelor încredințate salariatului.

78. Din analiza deciziei contestare rezultă că, instanța de apel a reținut că salariatul alimenta personal autovehiculul cu combustibil, însă, concomitent, a concluzionat că depășirea normei de consum a combustibilului nu îi este imputabilă. Aceste constatări sunt contradictorii și nu permit verificarea raționamentului care a fundamentat soluția instanței de apel de respingere a acțiunii.

79. Totodată, instanța de apel nu a clarificat dacă alimentarea de către Vasilii Volovei personal a autovehiculului cu o cantitate de combustibil mai mare decât cea necesară efectuării cursei de aproximativ 20 litri față de necesarul de circa 10 litri, era justificată de necesitățile obiective ale activității ori reprezenta o conduită susceptibilă de a fi încadrată în ipoteza art. 338 lit. e) din Codul muncii. Lipsa acestor constatări împiedică stabilirea existenței sau inexistenței unei lipse intenționate a bunurilor încredințate salariatului și, implicit, legalitatea soluției adoptate.

80. Așa dar, prin prisma efectului devolutiv al apelului, cu care a fost investită prin prevederea legală menționată la art. 373, alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură civilă sus-citat, instanța de apel avea obligația la judecarea cauzei să verifice dacă sunt întrunite condițiile de atragere la răspundere materială a salariatului și anume existența unui prejudiciu material cert; fapta ilicită a salariatului; vinovăția salariatului; raport de cauzalitate între faptă și prejudiciu.

81. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că instanța

de apel, în motivarea soluției adoptate, a reținut că consumul exagerat de combustibil, nu constituie în sine o faptă ilegală, adică, depășirea ratei de consum, nu semnifică în nici un fel că salariatul sustrăgea acest combustibil.

82. La acest aspect instanța de recurs reține că, la caz, în lipsa unui act de expertiză sau a unei constatări tehnico-științifice privind pretinsul consum exagerat de combustibil, instanța de apel, la adoptarea soluției, și-a fundamentat concluziile pe un suport probator fragil și incert, care nu permite stabilirea cu certitudine a faptelor relevante cauzei.

83. În consecință, în absența unui raport de expertiză tehnică – singurul instrument probator apt să determine, în mod științific și imparțial, dacă valorile de consum înregistrate depășesc limitele normale și dacă diferențele pot fi imputate salariatului – instanța nu dispunea de suficiente elemente pentru a stabili existența sau lipsa condițiilor răspunderii materiale.

84. Prin urmare, instanța de apel, întemeindu-se pe un material probator incomplet și lipsit de fundament tehnic, a ajuns la concluzii insuficient susținute de dovezi obiective, ceea ce afectează legalitatea și temeinicia soluției pronunțate.

85. În circumstanțele cauzei completul de judecată al Curții Supreme de Justiție evidențiază că instanța de apel a respins formal apelul declarat de SRL „Rodals”, aceasta nu a pătruns în esența criticilor susținute de către apelant aduse împotriva hotărârii primei instanțe, fapt ce indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță.

86. Totodată, se atestă că instanța de apel a omis să aprecieze procesul-verbal/actul de constatare din 26 iulie 2020, întocmit de executorul judecătoresc Iacob Miron, deși, potrivit art. 121, art. 122 și art. 130 din Codul de procedură civilă, acesta constituie un mijloc de probă care trebuia analizat și evaluat împreună cu ansamblul probelor administrate, inclusiv cu explicațiile inginerului de transporturi Popov Sergiu. Neevaluarea acestei probe împiedică verificarea caracterului complet și obiectiv al constatărilor de fapt reținute de instanță.

87. Astfel, completul de judecată ajunge la concluzia că SRL „Rodals” nu a beneficiat de o examinare echitabilă a cauzei, astfel cum este garantată de articolul 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, întrucât instanța de apel a procedat la respingerea acțiunii fără a analiza, în mod concret și motivat, dacă în cauză sunt întrunite condițiile legale pentru atragerea la răspundere materială a salariatului sau dacă acestea lipsesc.

88. Prin omisiunea de a verifica aceste aspecte esențiale și de a administra probele necesare în acest scop, instanța de apel a încălcat principiul examinării complete și obiective a cauzei, afectând astfel dreptul reclamantei la o instanță efectivă și la un proces echitabil.

89. Dat fiind faptul că instanța de apel a emis o decizie prematură, dictată de neelucidarea tuturor circumstanțelor pertinente speței, iar lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă,

completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează necesitatea admiterii recursului depus de către SRL „Rodals” și casării deciziei instanței de apel cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță.

90. Subsecvent, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a menționa că prin prisma art. III alin.(1) – (2), pct.1) din Legea Nr. 135 din 13 iunie 2024 pentru modificarea unor acte normative (revizuirea hărții judiciare), Curtea de Apel Chișinău s-a redenumit în Curtea de Apel Centru.

91. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 431, art. 445, alin. (1), lit. c) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Rodals”.

Casează încheierea și decizia din 22 noiembrie 2022 ale Curții de Apel Chișinău, adoptate în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Rodals” împotriva lui Vasilii Volovei privind repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Centru, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Diana Stănilă